2. ***Kahn, K. B., & Mentzer, J. T.*** (1998). Marketing's integration with other departments. *Journal of Business Research*, vol. 42, no. 1, pp. 53–62. Available at: https://ideas.repec.org/a/eee/jbrese/v42y1998i1p53-62.html.

3. ***Kotler, P., Rackham, N., & Krishnaswamy, S.*** (2006). Ending the war between sales and marketing. *Harvard Business Review*, vol. 84, no. 7, pp. 68–78. Available at: https://www.researchgate.net/publication/6939995_Ending_the_war_between_Sales_Marketing.

4. ***Le Meunier-FitzHugh, K., & Piercy, N. F.*** (2007). Exploring collaboration between sales and marketing. *European Journal of Marketing*, vol. 41, no. 7/8, pp. 939–955. https://doi.org/10.1108/03090560710752465.

5. ***Madhani, P.*** (2015). Sales and marketing: Integration. *SCMS Journal of Indian Management*, vol. 12, no. 2, pp. 5–22. Available at: https://www.researchgate.net/profile/Dr-Pankaj-Madhani/publication/344681175_Sales_and_Marketing_Integration/links/5f894e3ca6fdccfd7b6562c6/Sales-and-Marketing-Integration.pdf.

6. ***Rouziès, D., & Hulland, J.*** (2014). Does marketing and sales integration always pay off? Evidence from a social capital perspective. *Journal of the Academy of Marketing Science*, no. 42, pp. 511–527. https://doi.org/10.1007/s11747-014-0375-8

7. ***Cameron, K. S., & Quinn, R. E.*** (2011). *Diagnosing and changing organizational culture: Based on the competing values framework* (3rd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

8. ***Martin, S. L., & Javalgi, R. G.*** (2016). Entrepreneurial orientation, marketing capabilities and performance: The moderating role of competitive intensity on Latin American international new ventures. *Journal of Business Research*, no. 69, pp. 2040–2051. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2015.10.149.

9. ***Kriukova, I. O.*** (2006). *Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm rozvytku ahroformuvan v pereoformlenyi period* [Organizational and economic mechanism of development of agricultural formations in the re-registration period] (Abstract of candidate dissertation in Economics). Kharkiv National Agrarian University, Kharkiv, 20 p. Available at: http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/825/3/%d0%9a%d1%80%d1%8e%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0.pdf.

10. ***Kaptalan, S. M.*** (2017). *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia upravlinnia zovnishnoekonomichnoiu diialnistiu ahropromyslovykh formuvan* [Organizational and economic support of foreign economic activity management of agro-industrial formations] (Candidate dissertation in Economics). Odesa National Economic University, Odesa, 269 p. Available at: http://old.oneu.edu.ua/pages/science/files/svr/kaptalan/dis_kaptalan.pdf.

11. ***Ivanov, R. V., Hurtovyi, Yu. V., Katan, V. O., & Ivanov, K. R.*** (2024). Stratehichne planuvannia rozvytku silskoho hospodarstva yak osnova derzhavnoi ahrarnoi polityky ta zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky krainy [Strategic planning of agricultural development as the basis of state agricultural policy and ensuring economic security of the country]. In T. Hrynko (Ed.), *Ekonomichni determinanty ta konkurentni stratehii rozvytku suchasnykh biznes-struktur: monohrafiia* [Economic determinants and competitive strategies of modern business structure development: monograph] (pp. 85–102). Dnipro: Vydavets Bila K. O. Available at: https://philpapers.org/archive/GRYLMH.pdf.

12. ***Madhani, P.*** (2016). Competitiveness and sustaining performance: Integrating sales and marketing. *SCMS Journal of Indian Management*, vol. 13, no. 1, pp. 20–36. Available at: https://www.researchgate.net/publication/344681136_Competitiveness_and_Sustaining_Performance_Integrating_Sales_and_Marketing.

13. ***Bauer, K., Krinner, S., Helm, R., & Raabe, K.*** (2020). Product development capabilities: Exploring mediating and moderating links between international product adaptation and industrial manufacturers' business performance. *International Journal of Innovation Management*, vol. 24, no. 8, Article 2050084. https://doi.org/10.1142/S136391962050084X

14. ***Nethanani, R., Matlombe, L., Vuko, S., & Thango, B.*** (2024). Customer Relationship Management (CRM) systems and their impact on SMEs performance: A systematic review. *Preprints*, Article 2024101538. https://doi.org/10.20944/preprints202410.1538.v1.

Abstract.

Kondratenko O., Garbazhiy K. Organizational and economic mechanism for integrating marketing and sales tools into competitiveness management.

The article theoretically substantiates, develops, and conceptualizes a comprehensive organizational and economic mechanism for integrating marketing and sales tools into the enterprise competitiveness management system. It is proved that eliminating the cross-functional gap between marketing and sales departments serves as a key dynamic capability of an organization, creating a unique, hard-to-imitate resource potential according to the fundamental VRIO criteria. The structural architecture of the mechanism is thoroughly revealed, encompassing input resources, organizational-institutional, economic, and instrumental-technological sub-mechanisms alongside a targeted output vector for assessing overall market competitiveness. Cross-functional interaction tools are systematically structured with a particular emphasis on an integrated Smarketing toolkit, including Inbound Marketing, Lead Scoring, Account-Based Marketing, Sales Enablement, and Closed-Loop Analytics. Formalized organizational regulations based on Service Level Agreements are proposed, evaluating the direct impact of the organizational culture framework on cross-functional integration maturity levels. Furthermore, an economic sub-mechanism based on a balanced three-tier system of individual, cross-functional, and strategic Key Performance Indicators is substantiated. An economic-mathematical model for evaluating the generated synergistic effect, Customer Lifetime Value, Customer Acquisition Cost ratio, and the Integral Competitiveness Index is fully formalized. The pivotal role of modern digital technologies, specifically Customer Relationship Management, Sales Force Automation, Big Data, and Artificial Intelligence, is defined as the underlying technological framework for continuous business process synchronization. The practical significance lies in providing actionable management tools to systematically enhance enterprise adaptability, customer retention, and long-term strategic market positions.

***Keywords**: marketing and sales integration, Smarketing, enterprise competitiveness, dynamic capabilities, Service Level Agreement (SLA), Key Performance Indicators (KPI), Customer Lifetime Value (CLV), Customer Acquisition Cost (CAC), CRM systems, digital transformation.*

Стаття надійшла до редакції / Received 22.05.2026 Прийнята до друку / Accepted 14.06.2026 Опубліковано/ Published 07.08.2026

Бібліографічний опис статті:

Кондратенко О. В., Гарбажій К. С. Організаційно-економічний механізм інтеграції маркетингових і збутових інструментів у менеджмент конкурентоспроможності. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 3. С. 96-102.

Kondratenko O., Garbazhiy K. Organizational and economic mechanism for integrating marketing and sales tools into competitiveness management. Actual problems of innovative economy and law. 2026. No. 3, pp. 96-102.

УДК: 35.09; 35.08; 330.8. JEL classification: M10, O10, L50 DOI: https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-3-17

КОСОГОВ Тарас Леонідович, здобувач освітнього ступеня доктора філософії, спеціальність 073 «Менеджмент», Полтавський університет економіки і торгівлі, https://orcid.org/0009-0002-9906-9894

ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ РЕІНТЕГРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Косогов Т. Л. Громадська участь як інструмент побудови системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем.

Стаття присвячена дослідженню громадської участі як ключового інструменту побудови системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем в умовах війни та післявоєнного відновлення. У сучасній науковій дискусії реінтеграція територій розглядається як комплексний, багатовекторний процес відновлення деструктурованих соціальних, економічних, інституційних, культурних та ціннісних зв'язків, що виходить далеко за межі технічного відновлення інфраструктури. Особлива увага приділяється феномену «відчуження», часові динаміці відновлення різних типів зв'язків та ролі громадської участі в подоланні інституційної недовіри й відновленні соціального капіталу. На основі аналізу останніх досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців обґрунтовано недостатню систематизованість теоретичних і практичних аспектів інтеграції громадської участі в реінтеграційний менеджмент. Емпіричною основою роботи став аналітичний звіт щодо практик залучення жителів до формування місцевої політики. Встановлено домінування онлайн-форматів участі (близько 85,8 %), значну диференціацію практик залежно від типу громад (прифронтові, деокуповані, тилові, «громади в

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

© ***КОСОГОВ Тарас Леонідович,*** **2026**

екзилі») та переважання консультаційних форм над співуправлінськими. У науковій роботі доведено, що громадська участь трансформується з периферійного інструменту в системоутворювальний елемент реінтеграційного менеджменту. Виокремлено структурно-функціональну спіраль реінтеграції, що включає реституцію цілісності макросистеми, інституційно-комунікативну реінтеграцію та інклюзію спільноти. Запропоновано рекомендації щодо переходу від фрагментарного залучення до системної інтеграції громадської участі в усі етапи управління відновленням територій.

Ключові слова: *громадська участь, реінтеграційний менеджмент, територіальні соціально-економічні системи, відновлення територій, е-демократія, соціальний капітал, інституційна довіра, деокуповані громади, громади в екзилі, післявоєнне відновлення.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасній науковій дискусії реінтеграція територій давно вийшла за межі технічного відновлення інфраструктури. Дослідники різних наукових шкіл сходяться на тому, що цей процес не зводиться до лінійної фізичної реконструкції постраждалих територій, а є складнішим явищем. У такому ви падку мова йде про комплексний, багатовекторний процес відновлення деструктурованих зв'язків і системних елементів у межах певної території та її соціуму. Такий процес, як правило, розгортається після періоду відчуження, спричиненого зовнішньою агресією, внутрішніми конфліктами чи іншими кризовими чинниками.

У такому разі важливо зауважити, що категорія «відчуження» в контексті реінтеграційного менеджменту виходить далеко за межі просторово-географічного чи суто інфраструктурного розриву (дороги, мости, комунальні комунікації, соціально-виробнича інфраструктура). Деструктивний вплив «відчуження» спрямований не стільки на зовнішні компоненти, скільки на внутрішню систему соціальних, економічних, інституційних, культурних, ціннісних зв'язків. Тут важливим є розуміння часових меж відновлення таких зв'язків. Так, наприклад, соціальні та культурні зв'язки можуть відновлюватися роками, тоді як економічні — менш тривалим періодом. У цьому ряду інституційні зв'язки (довіра) можна представити як найповільніший процес з-поміж усіх рівнів, оскільки саме такі зв'язки тримаються не на формальних рішеннях, а на накопиченому досвіді взаємодії між владою та громадою.

Ціннісні розломи виділено окремо в цьому переліку. Вони не піддаються прямому управлінському впливу. Тут працюють інші механізми: час, спільний досвід, символічна політика примирення тощо. Таким чином, кожен із названих вимірів відновлюється відповідно до специфічної логіки та притаманних йому труднощів. Саме тому громадська участь набуває особливого значення як ключовий інструмент побудови системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем. Активізація участі громад дозволяє не лише відновлювати деструктуровані зв'язки, а й забезпечувати легітимацію управлінських рішень, відновлення соціального капіталу та інституційної довіри.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання реінтеграції територій, їхнього постконфліктного відновлення та моніторингу соціально-економічного розвитку перебувають у фокусі уваги багатьох дослідників, зокрема: О. Вольська [3], Г. Жосан [3], Г. Гончаренко [4], Ю. Нікітюк [4], Н. Калашник [5], І. Грубель [5], І. Медяник [9], Є. Мінакова [10], В. Медвідь [7] та інші. Окрему увагу науковці приділяють практикам громадської участі та формуванню місцевої політики щодо впровадження механізмів е-демократії.

Вадливо зазначити, що українські науковці здебільшого зосереджуються на державних стратегіях відновлення постраждалих регіонів (територій), процесах децентралізації, а також на оцінці спроможності громад і специфіці публічного управління під час кризи. Праці з регіонального розвитку доводять доцільність відмови від жорсткої централізації на користь багаторівневих партнерських моделей.

Значна частина публікацій також присвячена впровадженню проєктного nf фінансового менеджменту в публічній сфері, зокрема застосуванню програмно-цільових інструментів для розвитку територій. Проте теоретичні та практичні аспекти інтеграції громадської участі в систему реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем як дієвого механізму їхнього відновлення в умовах війни та повоєнного переходу залишаються недостатньо систематизованими. Незважаючи на наявні дослідження, бракує комплексного підходу до розгляду громадської участі як ключового інструменту побудови цілісної системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). *Метою дослідження* є обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка механізмів активізації громадської участі в процесах відновлення територій як ключового інструменту побудови ефективної системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Етимологічний аналіз понятійно-категоріального апарату дає змогу глибше розкрити онтологію досліджуваного явища. Термін «реінтеграція» походить від латинських коренів, де префікс «*re-*» експлікує повторність дії, повернення до вихідного стану або відновлення, а іменник «*integratio*» трактується як відновлення цілісності, повноти чи возз'єднання. Функціональне навантаження префікса «*re-*» у даному контексті є засадничим: воно акцентує увагу на тому, що ключовим завданням менеджменту є не механічне проектування штучних конструктів, а цілеспрямоване відновлення втраченої системної єдності та солідарності на новій якісній основі.

При чому, узагальнення наявних теоретичних дефініцій дозволяє декомпозувати процес реінтеграції на три взаємопов'язані та взаємозумовлені суб-процеси (компоненти) [5]:

реституція цілісності макросистеми (первинна стадія, яка передбачає відновлення правового, адміністративного та суверенного контуру системи як базової передумови для подальших управлінських дій) [6];

інституційно-комунікативна реінтеграція (розгортання архітектури зв'язків через вибудовування нових каналів взаємодії між компонентами соціо-економічної системи, які протягом тривалого часу функціонували в умовах ізоляції або деградації. Такий етап нівелює наслідки втрати спільних господарських, управлінських та комунікаційних зв'язків);

інклюзія спільноти (інтеграція на мікрорівні) (перехід від суто структурно-функціональних трансформацій до суб'єктивного виміру реінтеграції. Вона полягає у формуванні почуття приналежності, відновленні соціального капіталу та взаємної довіри всередині громади).

На рис. 1.наведено декомпозицію процесу реінтеграції територій.

Таким чином, реінтеграція постає як динамічний, нелінійний процес, що охоплює синергетичне відновлення структурної єдності територій, ревіталізацію (оновлення) зв'язків між системними елементами та їхнє повноправне, інклюзивне включення до відновленої цілісності соціально-економічного та суспільно-політичного простору держави [10].

У цьому контексті вадливим емпіричним дослідженням є звіт за результатами вивчення практик залучення жителів до процесів формування та реалізації місцевої політики [1].

Так, домінантною формою публічно видимих практик взаємодії органів місцевого самоврядування, військових адміністрацій населених пунктів та жителів громад є онлайн-формат (близько 85,8%). При цьому 12,4% такої взаємодії відбуваються через гібридний формат.

Важливо зазначити, що диференціація за типами громад виявляє суттєві відмінності. Так, у межах дослідженнях всі громади були розподілені на чотири групи:

прифронтові, деокуповані, тилові, «громади в екзилі». При цьому поняття «громада в екзилі» в межах дослідження використовується як аналітична категорія, а не як нормативно закріплений термін. Воно позначає територіальні громади, значна частина жителів яких через війну, тимчасову окупацію чи безпосередню безпекову загрозу перебуває поза межами власної території, тоді як органи публічної влади продовжують здійснювати свої повноваження від імені громади [1].

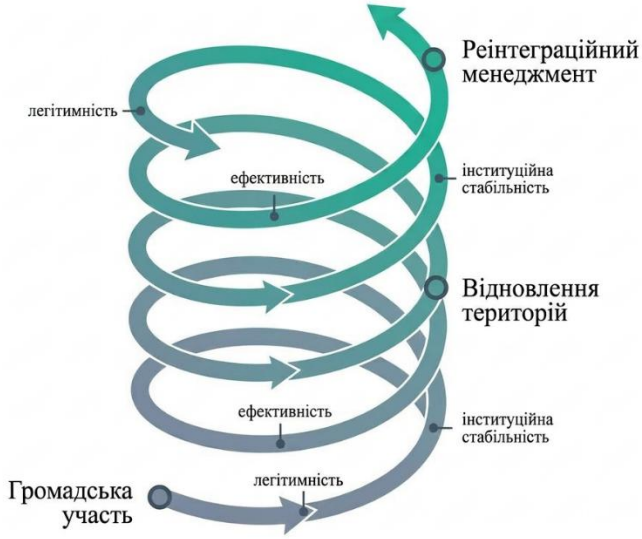

Рисунок 1. Структурно-функціональна спіраль реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем. **Джерело: складено автором*

У громадах «в екзилі» онлайн-практики участі становлять 92,6% (гібридні - 7,4%), у деокупованих - 83,7% (16,3%), у прифронтових - 76,9% (15,4%), у тилових - 86,7% (10,0%). Такі результати дають підстави стверджувати, що цифрова громадська участь трансформувалася з периферійної інновації на основний канал підтримання зв'язку між органами місцевого самоврядування та жителями.

Найбільша частка зафіксованих практик участі припадає на міські територіальні громади (близько 71,2%). Селищні громади становлять 22,4%, а сільські - лише 6,4%. Така структура дає підстави для кількох важливих висновків. По-перше, міські громади є головними носіями публічно видимих практик громадської участі. По-друге, сільські громади в дослідженні представлені суттєво слабше, через що отримана картина дистанційної та гібридної участі переважно відображає специфіку міського та селищного типу місцевого публічного врядування. По-третє, сама нерівномірність представленості громад у дослідженні є показником різного рівня інституційної видимості: громади з вищою адміністративною спроможністю та розвиненішими каналами комунікації значно активніше демонструють свої практики публічно.

Географічно найбільша кількість дистанційних та гібридних форм громадської участі була зафіксована в територіальних громадах Полтавської, Вінницької, Чернігівської, Сумської, Одеської та Харківської областей. Важливим аналітичним висновком є те, що серед регіонів з найбільшою активністю практик представлені не лише тилові, а й прифронтові області. Це свідчить, що практика громадської участі в Україні не обмежується відносно стабільними територіальними громадами, а активно розвивається й у складних умовах - під тиском близькості до лінії фронту та наслідків війни [1].

Інструментальний профіль практик громадської участі свідчить, які саме моделі домінують у сучасному місцевому врядуванні. Найпоширенішими є опитування, громадські обговорення, публічні консультації та громадські слухання. Разом ці чотири форми охоплюють 58,5% усіх зафіксованих практик. Цей результат є одним із ключових змістовних висновків дослідження: сучасна дистанційна та гібридна участь в Україні має виразне консультаційне ядро. У воєнних умовах місцева участь здебільшого реалізується не як повноцінне співприйняття рішень, а насамперед як механізм збирання думок, обговорення альтернатив, публічного узгодження позицій і підтримання системного зв'язку між органами публічної влади та територіальною громадою.

За результатами аналітичного дослідження можна узагальнити у вигляді таблиці (табл. 1)

Таблиця 1

Характеристика форм та функцій громадської участі в територіальних громадах різних типів

Тип громади	Характерні особливості участі	Домінуючі формати та інструменти	Ключові функції участі	Приклади громад
Деокуповані	Відновлювальний та реінтеграційний зміст	Опитування мешканців, що виїхали, відкриті телефонні лінії, гібридні консультації, збір пропозицій до бюджету	Відновлення довіри, реінтеграція відсутніх жителів, легітимація рішень щодо відбудови	Іванківська, Бородянська (Київська обл.), Новгород-Сіверська, Семенівська (Чернігівська обл.)
Прифронтові	Змішана модель участі, поєднання безпеки та публічності	Громадські обговорення, консультації щодо ВПО, гібридні бюджети участі	Легітимаційна, соціально-координаційна, адаптаційна, збереження публічності	Білгород-Дністровська (Одеська обл.), Катлабузька (Одеська обл.)
Громади «в екзилі»	Найвища залежність від онлайн-форматів, екосистемний підхід	Опитування через месенджери, онлайн-зустрічі, Ради ВПО, обговорення «нового дому»	Підтримання політичної суб'єктності, соціальна інтеграція, збереження ідентичності	Бахмутська (Донецька обл.), Гірська (Луганська обл.)
Тилові	Процедурна стабільність, багатоканальність	Багатоканальні консультації (E-Dem, Google-форми, месенджери, телефон), бюджети участі, діагностичні опитування	Процедурна стабілізація, інклюзія нових соціальних груп, інтеграція ВПО	Гайсинська, Хмільницька (Вінницька обл.), Миргородська (Полтавська обл.), Бедевлянська (Закарпатська обл.)

**Джерело: складено автором за [1]*

Результати дослідження виявляють суттєвий процедурний розрив між законодавчою базою та практикою, низький рівень нормативного закріплення дистанційних інструментів (лише 21,3%), а також нерівномірність розвитку практик залежно від типу громади (міські (селищні, сільські), прифронтові, тилові).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, активізація громадської участі через розроблені механізми дозволяє трансформувати процес відновлення територій із суто технічного на комплексний реінтеграційний, спрямований на відновлення системної єдності, соціального капіталу та інституційної стабільності. Важливо зазначити, що результати емпіричного аналізу свідчать про переважання консультаційних форм участі, значну залежність від онлайн-інструментів та суттєву диференціацію практик залежно від типу територіальних громад, що підтверджує необхідність переходу від фрагментарного залучення до системної інтеграції громадської участі в усі етапи реінтеграційного менеджменту. Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка комплексної методики оцінки ефективності громадської участі як інструменту реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем, що включає систему кількісних і якісних індикаторів, які враховують рівень відновлення соціального капіталу, інституційної довіри та економічної активності громад.

Література.

1. Аналітичний звіт за результатами дослідження практик залучення жителів до процесу формування та реалізації місцевої політики. URL: https://samoorg.com.ua/wp-content/uploads/2026/07/zvit-doslidzhennya.pdf
2. ***Вербіцька І., Костик Є.*** Фінансовий менеджмент як інструмент забезпечення ефективності міжнародних інвестиційних проєктів в контексті глобалізаційних процесів міжнародної економіки та фінансових ринків. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. № 1. С. 66–71. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2025-15-9
3. ***Вольська О., Жосан Г.*** Роль місцевих громад у реінтеграційному менеджменті постконфліктних територій. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2025. № 26. С. 185–192. DOI: https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.26.20
4. ***Гончаренко Г. А., Нікітюк Ю. М.*** Заходи держави щодо реінтеграції Росії в Україну як складова відновлення національної державності: теоретико-правовий аспект. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. № 2. С. 520–526. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.77
5. ***Калашник Н. С., Грубель І. М.*** Концептуалізації категорії «реінтеграція» в західноєвропейському науковому дискурсі у зв'язку з війною в Україні. *Ефективність державного управління*. 2025. № 3 (84/85). С. 30–36. DOI: https://doi.org/10.36930/508404
6. ***Медвідь В. Ю.*** Сучасні концепції та теорії економічного регіонального розвитку. *Держава та регіони*. 2013. № 2. С. 66–70. URL: https://surl.li/hsshqz
7. ***Медвідь В. Ю.*** Моніторинг соціально-економічного розвитку територіальних громад: теоретико-методичні аспекти. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Публічне управління та адміністрування»*. 2024. № 2. DOI: https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2
8. ***Медвідь В. Ю.*** Методологічні основи економічного регулювання регіонального розвитку : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.05 / Чернігівський національний технологічний університет. Чернігів, 2016. 41 с. URL: https://ir.stu.cn.ua/items/85f698fa-715f-45de-b35e-f79876ab79b6
9. ***Медяник І. С.*** Теоретико-правові питання реінтеграції тимчасово окупованих та анексованих територій у вітчизняній і світовій науці. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2023. Вип. 79. С. 70–75. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.79.1.11
10. ***Мінакова Є. В.*** Політика реінтеграції тимчасово окупованих територій України та її правові основи. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 826–835. DOI: https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.75
11. Як українські міста використовують систему відновлення DREAM / Прозорі міста. URL: https://transparentcities.in.ua/articles/yak-ukrainski-mista-vykorystovuiut-systemu-vidnovlennia-dream

Reference.

1. NGO Institute for Self-Organization of Citizens. (2026). *Analitychnyi zvit za rezultatamy doslidzhennia praktyk zaluchennia zhyteliv do protsesu formuvannia ta realizatsii mistsevoi polityky* [Analytical report on the results of the study of practices for involving residents in local policy making and implementation]. https://samoorg.com.ua/wp-content/uploads/2026/07/zvit-doslidzhennya.pdf
2. ***Verbitska, I., & Kostyk, Ye.*** (2025). Finansovyi menedzhment yak instrument zabezpechennia efektyvnosti mizhnarodnykh investytsiinykh proiektiv v konteksti hlobalizatsiinykh protsesiv mizhnarodnoi ekonomiky ta finansovykh rynkiv [Financial management as a tool for ensuring the effectiveness of international investment projects in the context of globalization processes of the international economy and financial markets]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, (1), 66–71. https://doi.org/10.31891/mdes/2025-15-9
3. ***Volska, O., & Zhosan, H.*** (2025). Rol mistsevykh hromad u reintehratsiinomu menedzhmenti postkonfliktnykh terytorii [The role of local communities in reintegration management of post-conflict territories]. *Tavria Scientific Bulletin. Series: Economy*, (26), 185–192. https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.26.20
4. ***Honcharenko, H. A., & Nikitiuk, Yu. M.*** (2025). Zakhody derzhavy shchodo reintehratsii TOT Ukrainy yak skladova vidnovlennia natsionalnoi derzhavnosti: teoretyko-pravovyi aspekt [State measures for the reintegration of temporarily occupied territories of Ukraine as a component of restoring national statehood: Theoretical and legal aspect]. *Analytical and Comparative Jurisprudence*, (2), 520–526. https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.77
5. ***Kalashnyk, N. S., & Hrubel, I. M.*** (2025). Kontseptualizatsii katehorii «reintehratsiia» v zakhidnoievropeiskomu naukovomu dyskursi u zviazku z viinoiu v Ukraini [Conceptualization of the category "reintegration" in Western European scientific discourse in connection with the war in Ukraine]. *Efficiency of State Management*, 3(84/85), 30–36. https://doi.org/10.36930/508404
6. ***Medvid, V. Yu.*** (2013). Suchasni kontseptsiie ta teorii ekonomichnoho rehionalnoho rozvytku [Modern concepts and theories of economic regional development]. *State and Regions*, (2), 66–70. https://surl.li/hsshqz
7. ***Medvid, V. Yu.*** (2024). Monitoring sotsialno-ekonomichnoho rozvytku terytorialnykh hromad: teoretyko-metodychni aspekty [Monitoring of socio-economic development of territorial communities: Theoretical and methodological aspects]. *Bulletin of Poltava State Agricultural University. Series: Public Management and Administration*, (2). https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2024.2
8. ***Medvid, V. Yu.*** (2016). *Metodolohichni osnovy ekonomichnoho rehuliuvannia rehionalnoho rozvytku* [Methodological foundations of economic regulation of regional development] (Doctoral dissertation abstract, Chernihiv National University of Technology). https://ir.stu.cn.ua/items/85f698fa-715f-45de-b35e-f79876ab79b6
9. ***Medianyk, I. S.*** (2023). Teoretyko-pravovi pytannia reintehratsii tymchasovo okupovanykh ta aneksovanykh terytorii u vitchyznianii ta svitovii nautsi [Theoretical and legal issues of reintegration of temporarily occupied and annexed territories in domestic and world science]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 79(1), 70–75. https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.79.1.11
10. ***Minakova, Ye. V.*** (2024). Polityka reintehratsii tymchasovo okupovanykh terytorii Ukrainy ta yii pravovi osnovy [Reintegration policy of temporarily occupied territories of Ukraine and its legal basis]. *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*, 1(31), 826–835. https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.75
11. Transparent Cities. (2026). *Yak ukrainski mista vykorystovuiut systemu vidnovlennia DREAM* [How Ukrainian cities use the DREAM recovery system]. https://transparentcities.in.ua/articles/yak-ukrainski-mista-vykorystovuiut-systemu-vidnovlennia-dream

Abstract

Kosohov T. L. Public participation as a tool for building a reintegration management system of territorial socio-economic systems.

The article is devoted to the study of public participation as a key instrument for building a system of reintegration management of territorial socio-economic systems in the conditions of war and post-war recovery. In the modern scientific discourse, the reintegration of territories is considered a complex, multi-vector process of restoring disrupted social, economic, institutional, cultural, and value-based connections, which goes far beyond the technical restoration of infrastructure. Particular attention is paid to the phenomenon of "alienation", the temporal dynamics of restoring different types of connections, and the role of public participation in overcoming institutional distrust and restoring social capital. Based on the analysis of recent studies by domestic and foreign scholars, the insufficient systematization of theoretical and practical aspects of integrating public participation into reintegration management is substantiated. The empirical basis of the work is the analytical report on the practices of involving residents in the formation and implementation of local policy. The dominance of online participation formats (about 85.8%), significant differentiation of practices depending on the type of communities (frontline, de-occupied, rear, and "communities in exile"), and the predominance of consultative forms over co-management ones were established. The study proves that public participation is transforming from a peripheral tool into a system-forming element of reintegration management. The structural-functional spiral of reintegration is identified, which includes the restitution of the macrosystem's integrity, institutional-communicative reintegration, and community inclusion. Recommendations are proposed for transitioning from fragmented engagement to the systemic integration of public participation at all stages of territorial recovery management.

Keywords: *public participation, reintegration management, territorial socio-economic systems, territorial recovery, e-democracy, social capital, institutional trust, de-occupied communities, communities in exile, post-war recovery.*

Стаття надійшла до редакції / Received 12.06.2026 Прийнята до друку / Accepted 23.06.2026 Опубліковано / Published 07.08.2026

Бібліографічний опис статті:

Косогов Т. Л. Громадська участь як інструмент побудови системи реінтеграційного менеджменту територіальних соціально-економічних систем. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 3. С. 102-105.

Kosohov T. L. Public participation as a tool for building a reintegration management system of territorial socio-economic systems. Actual problems of innovative economy and law. 2026. No. 3, pp. 102-105.